

www.ketab.ir

لِسْتِنِیْعَ
تَفْرِیْضَ آن کِبِیْم

سرشناسه: جوادی املى، عبدالله - ۱۳۱۲

عنوان و یزدیدآور: تسمیه: تفسیر قرآن کریم / مولف: آیت الله جوادی املى؛

تحقيق و تنظیم: حجج اسلام حسین اشرفی، حسین شفیعی و محسن حکیمی

مشخصات نشر: قلم: اسراء، ۱۳۹۶

شابک: (جلد ۴۴) ۳۹ - ۵ - ۷۸۲۵ - ۶۰۰ - ۹۷۸ - ۹۶۴-۵۹۸۷-۲۷-۱

(دوره)

پادداشت: پشت جلد به انگلیسی:

پادداشت: فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

پادداشت: ج ۴۴ جاپ اول، ۱۳۹۶ یابیز.

پادداشت: کتابنامه.

عنوان دیگر: تفسیر قرآن کریم

موضوع: تفاسیر شیعه—قرآن

رد بندی کنگره: ۵۱۳۹۶ ت ۹۸/ج ۹۸

رد بندی دیوبی: ۲۹۷/۱۷۹

نشانه کتابخانه ملی: ۷۸-۷۹۹۴۲

بزووهشکده قرآن و عترت

گروه تفسیر تربیتی

- کتاب: تفسیر قرآن کریم، جلد چهل و چهارم
- مؤلف: آیت الله جوادی املى (دام الله تعالیٰ علیه)
- تحقیق و تنظیم: حجج اسلام حسین اشرفی، حسین شفیعی و محسن حکیمی
- ویراش و مقابلة: حجج اسلام حسین بندعلی و جواد وفادار
- تنظیم نهایی: حجج اسلام حسن راعظی محمدی و علی اسلامی (مدرس)
- ناشر: مرکز نشر اسراء
- خروف‌نگاری و صفحه‌آرایی: بزووهشگاه علوم و حیانی معارج
- چاپخانه: مرکز چاپ اسراء
- نویس جاپ: چهارم
- سال نشر: پائیز ۱۴۰۲ هـ.ش
- شابک (دوره): ۹۷۸-۹۶۴-۵۹۸۴-۱ - ۳۷ - ۹۷۸-۹۶۴-۵۹۸۴-۳۹ - ۵
- شابک (جلد): ۹۷۸-۶۰۰ - ۷۸۲۵ - ۳۹ - ۵
- ترازو: ۵۰۰ نسخه
- قیمت: ۳/۴۵۰/۱۰۰۰ ریال

همه حقوق طبع محفوظ است

آدرس: قم، بلوار ۷۵ هتلی عمار یاسر، نبش خیابان شهید قدوسی، بنیاد بین المللی علوم و حیانی اسراء

تلفن: ۰۳۰۰۱۱۸۲ - ۳۷۷۸۵۳۵۷ - ۳۷۷۸۵۳۵۷

سامانه پیام کوتاه: ۳۰۰۱۱۸۲

پست الکترونیک: nashresra@gmail.com

http://nashresra.ir

جهت دریافت لیست جامع آثار مرکز

نشر اسکن نایاب

102374

فهرست موضوعات

آیات ۲۸ و ۲۹ و ۳۰ و ۳۱

۲۷.....	گزیده تفسیر
۲۹.....	مفردات
۳۰.....	تناسب آیات
۳۰.....	تبديل نعمت به کفر
۳۲.....	دوزخ «دار البوار» ستمگران
۳۵.....	دوزخ و گونه‌های سوخت و سوز آن
۳۷.....	ترویج بتپرستی
۳۹.....	پیام انذاری به کافران
۴۱.....	ابلاغ پیام تبشيری خدا به بندگان صالح
۴۳.....	دفع توهם مالکیت حقیقی انسان
۴۵.....	انفاق در نهان و آشکار
۴۷.....	بهره‌وری از نماز و انفاق پیش از آمدن قیامت
۵۱.....	تفاوت ترتیب ذکری آثار کلمه طیب و کلمه خبیث
۵۲.....	اشارات و لطایف
۵۲.....	شناسنامه واقعی انسان
۵۳.....	بحث روایی
۵۳.....	۱. تطبیق مصداقی آیه
۵۵.....	۲. واجبات مالی غیر از زکات

آیات ۳۲ و ۳۳

۵۷.....	گزیده تفسیر
۵۸.....	تفسیر
۵۸.....	مفردات
۵۹.....	تناسب آیات
۵۹.....	راز تصدیر آیه به بحث خلقت
۶۲.....	ادله (نشانه‌های) ده گانه یگانگی پروردگار
۷۱.....	مواد از «بامره» در تسخیر کشته در دریا
۷۲.....	علت تکرار فعل «سخر»
۷۳.....	راز تکرار واژه «لکم»
۷۴.....	چگونگی عمل به آیات مورد بحث
۷۵.....	اشارات و لطایف
۷۵.....	۱. نحوه استناد علیت به مخلوق‌ها
۷۹.....	۲. راه اسلامی کردن دانشگاه‌ها
۸۱.....	۳. معیار دینی بودن یک علم
۸۶.....	بحث روایی
۸۶.....	اطاعت‌پذیری خورشید و ماه از خدا

آیه ۳۴

۸۸.....	گزیده تفسیر
۸۹.....	تفسیر
۸۹.....	مفردات
۸۹.....	تناسب آیات
۹۰.....	پاسخ الهی به درخواست همگان
۹۳.....	نفسی بودن «کل» در آیه
۹۴.....	ناتوانی بشر در شمارش نعمت‌های الهی
۹۶.....	خدای غفور و رحیم و انسان ستمگر و ناسپاس
۹۹.....	راز ظلم و کفار شدن انسان

۱۰۰	اشارات و لطایف
۱۰۰	برخی مصادیق نعمت نامحدود و شمارش ناپذیر
۱۰۲	بحث روایی
۱۰۲	۱. قرائت دیگر آیه
۱۰۲	۲. اعطای ناخواسته‌ها
۱۰۳	۳. اعتراف به ناتوانی در شناخت نعمت‌ها
۱۰۴	۴. شمارش ناپذیری ثواب زیارت امام حسین علیه السلام

آیات ۲۵ و ۲۶

۱۰۵	گزیده تفسیر
۱۰۷	تفسیر
۱۰۷	مفردات
۱۰۸	تناسب آیات
۱۰۸	درخواست امنیت برای شهر مکه
۱۱۰	علت معرفه و نکره بودن «بلد»
۱۱۲	استجابت دعای ابراهیم خلیل علیه السلام
۱۱۳	درخواست دوری از شرک و بتپرستی
۱۱۵	راز درخواست ابراهیم علیه السلام برای نزاهت خویش از شرک
۱۱۹	گستره بنوت در دعای حضرت ابراهیم علیه السلام
۱۲۳	پاسخ فخر رازی به ادعای عدم استجابت دعای حضرت ابراهیم علیه السلام
۱۲۵	دلیل لزوم دوری از بتپرستی
۱۲۷	راز کاربرد ضمیر جمع سالم درباره بت‌ها
۱۲۸	محور بودن ابراهیم علیه السلام و آیین آن حضرت
۱۲۹	توسعه و تضییق بنوت مذکور در آیه
۱۳۱	مراد از عصیان و آمرزش آن
۱۳۵	گستره رحمت الهی
۱۳۶	اشارات و لطایف
۱۳۶	امنیت تکوینی و تشریعی کعبه و حرم الهی
۱۳۹	بحث روایی

۱۳۹.....	۱. استاد پیامبر و اهل بیت نبوت ﷺ به دعای ابراهیم ﷺ
۱۴۰.....	۲. سبب استاد اضلال به بت‌ها
۱۴۱.....	۳. احتساب تابعان اهل بیت ﷺ از آنان

آیات ۳۷ و ۳۹ و ۴۰ و ۴۱

۱۴۴.....	گزیده تفسیر
۱۴۵.....	تفسیر
۱۴۶.....	مفردات
۱۴۶.....	تناسب آیات
۱۴۷.....	اسکان ذریه در کار خانه خدا
۱۴۹.....	حرمت و قداست کعبه
۱۵۰.....	هدف حضرت ابراهیم ﷺ از اسکان ذریه
۱۵۳.....	گرایش دادن دل‌ها به سوی ذریه ابراهیم ﷺ
۱۵۶.....	معنای «من» در «آئندۀ من النّاس»
۱۵۷.....	روزی بخشیدن به مردم مکه
۱۶۰.....	اقرار به آگاهی خدا به نهان و آشکار
۱۶۲.....	شکرگزاری بر فرزندان صالح
۱۶۴.....	وظیفه انسان نسبت به گذشته و آینده بنیاد خانواده
۱۶۵.....	معنای «سمیع الدُّعاء»
۱۶۶.....	توفیق اقامه نماز
۱۶۸.....	مراد از «ذریث»
۱۶۸.....	حق شناسی حضرت ابراهیم ﷺ از گذشتن گان و مؤمنان
۱۷۰.....	روز قیام حساب
۱۷۰.....	نزاهت پدر ابراهیم ﷺ از شرک
۱۷۳.....	اشارات و لطایف
۱۷۳.....	۱. معنای اقامه نماز و برخی آثار آن
۱۷۴.....	۲. سهم مردم در تشکیل حکومت دینی
۱۷۷.....	۳. راه ایجاد وحدت و همدلی میان انسان‌ها
۱۷۹.....	۴. هشیاری عالمان دین برابر خطر تفرقه افکنی بیگانگان

۱۸۰	بحث روایی .....
۱۸۰	۱. داستان مهاجرت حضرت ابراهیم ﷺ از شام به مکه .....
۱۸۳	۲. تطبیق آیه بر اهل بیت ﷺ .....
۱۸۵	۳. مراد از «ثمرات» .....
۱۸۵	۴. آگاهی خدا به دعای بندگان .....
۱۸۵	۵. اختلاف قرائت در «بیویتی» .....

آیات ۴۲ و ۴۳

۱۸۷	گزیده تفسیر .....
۱۸۸	تفسیر .....
۱۸۸	مفردات .....
۱۹۱	تناسب آیات .....
۱۹۲	غافل نبودن خدا از کارهای ستمگران .....
۱۹۵	حالت‌های پنج گانه ستمگران در روز رستمی .....
۱۹۷	نادرستی تفسیر «اقناع» به «ارتفاع» .....
۱۹۸	معنای تهی شدن دل‌های ستمگاران .....
۲۰۰	هنگام ظهور احوال پنج گانه .....
۲۰۱	بحث روایی .....
۲۰۱	سختی‌های رستاخیز .....

آیات ۴۴ و ۴۵

۲۰۳	گزیده تفسیر .....
۲۰۴	تفسیر .....
۲۰۴	مفردات .....
۲۰۴	تناسب آیات .....
۲۰۵	مراد از روز آمدن عذاب .....
۲۰۷	مهلت خواستن ستم پیشه گان .....
۲۱۱	پاسخ‌های الهی به مهلت خواهان ستمگر .....
۲۱۶	معنای سکونت در سرای ستمگران .....

۲۱۷.....	تخصیص لبی آیه
۲۱۸.....	ستم به خویشتن
۲۱۹.....	اتمام حجت الهی
۲۲۱.....	اشارات و لطایف
۲۲۱.....	خواسته‌های پنج گانه دوزخیان به دیده قرطبی
۲۲۵.....	بحث روایی
۲۲۵.....	برخی مصاديق تطبیقی آیه

آیات ۴۶ و ۴۷ و ۴۸

۲۲۸.....	گزیده تفسیر
۲۳۰.....	تفسیر
۲۳۰.....	مفردات
۲۳۰.....	تناسب آیات
۲۳۱.....	بی اثر بودن نیرنگ کافران ستمگر
۲۳۵.....	تقد ادعای حذف مضاف
۲۳۷.....	نسی بودن بزرگی مکر مکاران
۲۴۰.....	تأثیر اختلاف قرائت (لِتَزُول) در تفسیر آیه
۲۴۳.....	بیان سنت قطعی خدا
۲۴۵.....	خلف و عده نکردن خدا
۲۴۸.....	عزت و انتقامگیری خدا
۲۵۱.....	زمان انتقامگیری خدا
۲۵۵.....	تبديل زمین و آسمانها در قیامت
۲۶۰.....	مجرمان در صحنه باز قیامت
۲۶۱.....	ظهور قدرت قاهره خدا در قیامت
۲۶۲.....	اشارات و لطایف
۲۶۲.....	۱. پاسخ به شبیه فزونی کید زنان بر مردان
۲۶۵.....	۲. پاسخ به دوشبیه درباره انتقامگیری خدا
۲۶۵.....	شبیه یکم
۲۶۵.....	پاسخ

۲۷۰.....	شبیه دوم
۲۷۰.....	پاسخ
۲۷۲.....	۳. دشواری آشنایی با جزئیات معاد
۲۷۶.....	بحث روایی
۱. فراثت دیگر آیه.....	۱. فراثت دیگر آیه
۲۷۷.....	۲. نیرنگ بازی بنی عباس
۲۷۸.....	۳. بررسی یکی از روایات تطبیقی
۲۷۹.....	۴. تبدیل و دگرگونی زمین و آسمان‌ها
۲۸۷.....	۵. جایگاه مردم هنگام تبدیل زمین

آیات ۴۹ و ۵۰ و ۵۱

۲۹۰.....	گزیده تفسیر
۲۹۲.....	تفسیر
۲۹۲.....	مفردات
۲۹۳.....	تناسب آیات
۲۹۴.....	برخی از عذاب‌های آخرتی مجرمان
۲۹۴.....	۱. در بند و فشار بودن
۲۹۷.....	۲. پوشاندن لباس‌های قیرگون و آتشین بر اندامشان
۲۹۸.....	۳. پوشاندن صورت‌های مجرمان با آتش
۲۹۹.....	جزای تبهکاری مجرمان
۳۰۳.....	هماهنگی آیه با جزای وفاق
۳۰۵.....	سریع الحساب بودن خدا
۳۰۵.....	اشارات و لطایف
۳۰۵.....	۱. گستره عذاب الهی درباره مجرمان
۳۰۷.....	۲. تجسم اعمال و صورتگر آن
۳۱۱.....	۳. بطلان جبر و تفویض
۳۱۲.....	بحث روایی
۳۱۲.....	۱. مصدقی از «مُرْتَبَنَ فِي الْأَصْفَادِ»
۳۱۲.....	۲. برخی ویژگی‌های کیفر تبهکاران

آیه ۵۲

۳۱۵.....	گزیده تفسیر
۳۱۶.....	تفسیر
۳۱۶.....	مفردات
۳۱۶.....	تناسب آیات
۳۱۶.....	بلاغ بودن قرآن کریم
۳۱۸.....	عظمت معارف و اسرار قرآن
۳۱۸.....	راز ذکر خصوص اندار
۳۱۹.....	فراخوان به علم توحید و خردورزی
۳۲۱.....	دلالت آیه بر حجتیت عقل
۳۲۳.....	هماهنگی انجام و آغاز سوره

سورة حجر
پیش‌گفتار

۳۲۹.....	نام‌ها و اوصاف سوره
۳۲۹.....	ترتیب نزول و شمار آیات
۳۳۰.....	زمان و مکان نزول
۳۳۱.....	فضای نزول سوره
۳۳۲.....	خطوط کلی معارف سوره
۳۳۴.....	غیر آیات
۳۳۶.....	هدف سوره
۳۳۶.....	فضیلت تلاوت
۳۳۷.....	تناسب سوره

آیه ۱

۳۳۸.....	گزیده تفسیر
۳۳۸.....	تفسیر
۳۳۸.....	مفردات

۳۳۹.....	عظمت قرآن
۳۳۹.....	مراد از «الكتب»
۳۴۰.....	قرآن، روشن و روشنگر

آیه ۲

۳۴۲.....	گزیده تفسیر
۳۴۲.....	تفسیر
۳۴۲.....	مفردات
۳۴۳.....	تناسب آیات
۳۴۳.....	آرزوی بی اثر کافران، پس از مرگ
۳۴۴.....	شمول آیه نسبت به کافران زمان همه پیامبران ﷺ
۳۴۵.....	پاسخ الهی به آرزوی خام کافران
۳۴۶.....	بحث روایی
۳۴۶.....	آرزوی مسلمان شدن کافران در قیامت

آیه ۳

۳۴۷.....	گزیده تفسیر
۳۴۷.....	تفسیر
۳۴۷.....	مفردات
۳۴۸.....	تناسب آیات
۳۴۸.....	معنای رهاسازی کافران به حال خود
۳۵۰.....	سیره و سیرت حیوانی کافران
۳۵۱.....	سرگرمی کافران به آرزوی باطل
۳۵۲.....	نادرستی توهّم نسخ آیه
۳۵۳.....	اشارةات و لطایف
۳۵۳.....	۱. گونه‌های آرزو
۳۵۴.....	۲. یاد مرگ، عامل پویایی
۳۵۵.....	بحث روایی
۳۵۵.....	۱. آرزوی مذموم
۳۵۶.....	۲. به جا نیاوردن حق مرگ

آیات ۴ و ۵

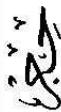
۳۵۸	گزیده تفسیر
۳۵۸	تفسیر
۳۵۸	مفردات
۳۵۹	تناسب آیات
۳۵۹	چرا بی تأخیر عذاب کافران
۳۶۱	آجل داشتن امت ها
۳۶۳	بحث روایی
۳۶۳	مقصود از «کتاب معلوم»

آیه ۶

۳۶۴	گزیده تفسیر
۳۶۴	تفسیر
۳۶۴	مفردات
۳۶۵	تناسب آیات
۳۶۵	سخن تحقیرآمیز مشرکان
۳۶۷	منطق منکران نبوت
۳۶۸	دفاع خدا از تهمت جنون به پیامبر ﷺ
۳۶۹	اشارات و لطایف
۳۶۹	منشأ افسانه و افیون پنداری

آیات ۷ و ۸

۳۷۱	گزیده تفسیر
۳۷۲	تفسیر
۳۷۲	مفردات
۳۷۲	تناسب آیات
۳۷۲	بهانه گیری مشرکان در لزوم همراهی فرشته با پیامبر ﷺ
۳۷۵	معنای بحق نازل شدن فرشتگان

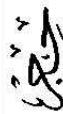
اشارات و لطایف ۳۷۶
۱. انحصار سفرهای فرشتگان به سفر از حق به حق و از حق به خلق به حق ۳۷۶
۲. دیدار فرشتگان ۳۷۷

آیه ۹

گزیده تفسیر ۳۸۰
تفسیر ۳۸۱
مفردات ۳۸۱
تناسب آیات ۳۸۱
محکم‌ترین دلیل نقلی بر نزاهت قرآن از تحریف ۳۸۲
ضمیر جمع، نمایانگر میزان اهمیت ۳۸۳
مراد از «ذکر» در آیه ۳۸۴
نمانه‌های تأکید بر حفظ قرآن ۳۸۵
حفظ قرآن، واجب تکوینی ۳۸۷
باشتگی حفظ ظاهر قرآن ۳۸۸
راز حفظ و مصنوبت قرآن ۳۸۸
ابدیت حفظ قرآن و معجزه بودن آیه حفظ ۳۸۹
پاسخ به شباهتی درباره آیه حفظ ۳۹۰
شبهه یکم ۳۹۰
پاسخ ۳۹۱
شبهه دوم ۳۹۲
پاسخ ۳۹۳
شبهه سوم ۳۹۴
پاسخ ۳۹۴
بررسی استدلال فخر رازی به آیه حفظ بر جزئیت بسمله ۳۹۸
اشارات و لطایف ۳۹۹
۱. ادلہ نزاهت قرآن از تحریف ۴۰۰
۲. ادلہ عقلی ۴۰۰
یک. ضرورت حفظ حجیت قرآن تا قیامت ۴۰۰

۴۰۴	دو. پیوند ناگستینی تحریف نشدن قرآن با اعجاز آن
۴۰۸	ب. ادلہ نقلی
۴۰۸	یک. آیات قرآن
۴۰۸	یکم. آیه حفظ
۴۰۹	دوم. آیه نفی باطل
۴۱۰	سوم. آیه اطفای نور الهی
۴۱۲	چهارم. آیه رصد الهی
۴۱۵	بررسی دو شبیه در استدلال به آیات قرآن
۴۱۸	دو. روایات
۴۱۹	یکم. حدیث ثقلین
۴۲۰	دوم. روایات عرض بر قرآن
۴۲۲	سه. شواهد تاریخی
۴۲۲	یکم. اهتمام پیغمبر اکرم ﷺ و صحابه
۴۲۴	دوم. اهتمام مسلمانان
۴۲۷	سوم. ممانعت از افزودن حکم رجم
۴۲۸	چهارم. جلوگیری از حذف یک «واو» از قرآن
۴۳۱	چهار. بررسی تمسک به اجماع در اثبات صیانت قرآن از تحریف
۴۳۸	۲. مراحل نزول قرآن و عدم امکان تحریف در هیچ یک از آنها
۴۴۵	۳. پندارهای باطل مدعیان تحریف قرآن
۴۴۵	۴. اختلاف قرائات
۴۴۶	پاسخ
۴۴۷	ب. ناسازگاری‌های سیاقی در برخی آیات
۴۴۸	پاسخ
۴۴۹	۴. شیوه‌های دشمنان برای نقد قرآن
۴۵۰	۱. نسخ
۴۵۰	پاسخ
۴۵۱	ب. معارضه
۴۵۲	پاسخ
۴۵۳	ج. تحریف

۴۵۰.....	د. اعمال زور و تزویر .....
۴۵۶.....	۵. اصلی‌ترین اثبات‌کننده نبوت پیامبر اکرم ﷺ .....
۴۵۸.....	۶. راز تفاوت قرآن با دیگر کتاب‌های آسمانی در محفوظ ماندن از تحریف .....

آیات ۱۰ و ۱۱

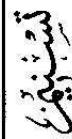
۴۶۰	گزیده تفسیر .....
۴۶۱	تفسیر .....
۴۶۱	مفردات .....
۴۶۱	تناسب آیات .....
۴۶۲.....	دلداری به پیامبر اکرم ﷺ در برابر تمسخر مشرکان .....

آیات ۱۲ و ۱۳

۴۶۸	گزیده تفسیر .....
۴۶۷	تفسیر .....
۴۶۷	مفردات .....
۴۶۷	تناسب آیات .....
۴۶۷	راه دادن قرآن در دل‌ها .....
۴۶۹	إشعار وصف «ال مجرمين» به علت ایمان نیاوردن مجرمان .....
۴۷۰	مرجع ضمیر «سلکه» و «بِهِ» و نقد دیدگاه فخر رازی .....
۴۷۵	اختیاری بودن ایمان و کفر .....
۴۷۷	روش بدعت‌گونه پیشینیان .....

آیات ۱۴ و ۱۵

۴۷۸	گزیده تفسیر .....
۴۷۹	تفسیر .....
۴۷۹	مفردات .....
۴۷۹	تناسب آیات .....
۴۷۹	سرسختی منکران وحی و موضع‌گیری آن‌ها در برابر معجزات .....
۴۸۳	راز برگزیدن «عروج به آسمان» در میان معجزات .....

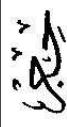
۴۸۴ ..... اشارات و لطایف
۴۸۴ ..... فرق سحر با معجزه

آیه ۱۶

۴۸۶ ..... گزیده تفسیر
۴۸۶ ..... تفسیر
۴۸۶ ..... مفردات
۴۸۷ ..... تناسب آیات
۴۸۷ ..... مراد از آسمان و بروج
۴۸۸ ..... ستارگان، زینت آسمان ظاهری
۴۸۹ ..... اشارات و لطایف
۴۸۹ ..... ۱. غیب آسمان‌ها و زمین
۴۹۱ ..... ۲. مصادیق آسمان در قرآن
۴۹۴ ..... ۳. زیور آسمان و زمین و زینت انسان
۴۹۶ ..... ۴. لطینه برج سرطان
۴۹۶ ..... بحث روایی
۴۹۶ ..... مراد از بروج

آیات ۱۷ و ۱۸

۴۹۸ ..... گزیده تفسیر
۴۹۸ ..... تفسیر
۴۹۸ ..... مفردات
۴۹۹ ..... تناسب آیات
۴۹۹ ..... حفظ اسرار الهی از شیطان رجیم
۵۰۰ ..... حفاظت از آسمان دنیا با ستارگان ظاهری
۵۰۲ ..... حقیقت بودن رجم شیاطین
۵۰۹ ..... استراق سمع شیاطین و رانده شدن آنها
۵۱۱ ..... اشارات و لطایف
۵۱۱ ..... ۱. استدلال زجاج در بر شمردن رجم شهابی شیاطین از معجزات نبوی

۲. عدم انحصار اعجاز قرآن در گزارش غیبی	۵۱۲
۳. آکاهی انسان‌های وارسته از وحی	۵۱۴
۴. محرومیت شیطان‌ها از وحی ناب و ناتوانی آنان از تحریف قرآن	۵۱۵
۵. ارتباط جنیان با امام معصوم <small>علیه السلام</small>	۵۱۸
۶. پیوند تاثیر نجوم و برخی حوادث زمینی	۵۱۹
بحث روایی	۵۲۲
پایان صعود شیاطین به آسمان	۵۲۲

آیه ۱۹

گزیده تفسیر	۵۲۷
تفسیر	۵۲۷
مفردات	۵۲۷
تناسب آیات	۵۲۷
مراد از گسترش زمین	۵۲۸
استواری کوه‌ها	۵۲۹
آفرینش موزون موجودات	۵۳۰
بحث روایی	۵۳۲
مرجع ضمیر «فیها»	۵۳۲

آیه ۲۰

گزیده تفسیر	۵۳۴
تفسیر	۵۳۴
مفردات	۵۳۴
تناسب آیات	۵۳۵
فراهم بودن ضروریات زندگی برای همگان	۵۳۵
گستره واژه «من» و معروف عليه آن	۵۳۷
نفی رازق بودن غیر خدا	۵۳۸

آیه ۲۱

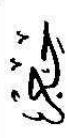
گزیده تفسیر	۵۴۰
--------------------------	-----

۵۴۰	تفسیر
۵۴۰	مفردات
۵۴۱	تناسب آیات
۵۴۱	آیه کلیدی سوره
۵۴۲	عموم و اطلاق آیه
۵۴۴	نفادناپذیری خزانین الهی
۵۴۵	راز کاربرد ضمیر جمع
۵۴۶	خزانین الهی و گستره آن
۵۴۷	نقد تفسیر آیه به احاطه قدرت مطلق الهی
۵۴۹	تجویه علمی آیه
۵۵۱	نحوه تنزل اشیا از خزانین الهی
۵۵۳	بحث روایی
۵۵۳	۱. وجه تنظیر خزانین الهی به آیه
۵۵۳	۲. وجود مثالی همه مخلوقات در عرش

آیه ۲۲

۵۵۷	گزیده تفسیر
۵۵۸	تفسیر
۵۵۸	مفردات
۵۵۹	تناسب آیات
۵۵۹	توحید افعالی و نظم علی و معلولی
۵۶۱	اختلاف فرائت
۵۶۲	بادهای «لاقع» و «عقیم»
۵۶۳	چگونگی ریزش باران
۵۶۴	مُسقی بودن خدا
۵۶۵	بحث روایی
۵۶۵	۱. رسالت باد برای تلقیح درختان
۵۶۷	۲. بادهای چهارگانه

۲۳ آیه

گزیده تفسیر ...	
تفسیر	۵۶۹
مفردات	۵۶۹
تناسب آیات	۵۶۹
احیای مردگان و اماته زندگان	۵۷۰
مراد از وارث بودن خدا	۵۷۱
بحث روایی	۵۷۳
معنای وراثت خدا	۵۷۳

۲۴ آیه

گزیده تفسیر ...	
تفسیر	۵۷۴
مفردات	۵۷۴
تناسب آیات	۵۷۵
معنای مستقدمن و مستآخرین	۵۷۵
بحث روایی	۵۷۷
شأن نزول	۵۷۷

۲۵ آیه

گزیده تفسیر ...	
تفسیر	۵۷۸
مفردات	۵۷۸
تناسب آیات	۵۷۹
راز برگرداندن خطاب از منکران به پیامبر ﷺ	۵۷۹
برهان حکمت بر ضرورت معاد	۵۸۰

۲۶ آیه

گزیده تفسیر ...	
۵۸۲	

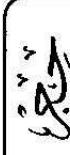
۵۸۲	تفسیر
۵۸۲	مفردات
۵۸۳	تناسب آیات
۵۸۳	آفرینش انسان
۵۸۵	مراحل آفرینش بُعد مادی انسان
۵۸۶	محال بودن طفه برای آفرینش بدن انسان
۵۸۹	اشارات و لطایف
۵۸۹	فرضیه تحول انواع و سازگاری علم و دین
۵۹۱	بحث روایی
۵۹۱	آفرینش آدم ﷺ

آیه ۲۷

۵۹۳	گزیده تفسیر
۵۹۳	تفسیر
۵۹۳	مفردات
۵۹۴	تناسب آیات
۵۹۴	مراد از جان و تقدّم آفرینش آن بر انس
۵۹۵	آفرینش جن از آتش
۵۹۶	اشارات و لطایف
۵۹۶	۱. علت یادکرد آفرینش جنیان و انسان‌ها کنار یکدیگر
۵۹۸	۲. مکلف بودن جنیان
۵۹۹	۳. راز ناتوانی علم تجربی از شناخت جن و مانند آن
۶۰۰	بحث روایی
۶۰۰	آفرینش ابلیس از نار سحوم

آیه ۲۸

۶۰۱	گزیده تفسیر
۶۰۱	تفسیر
۶۰۱	مفردات

۶۰۱.....	تناسب آیات
۶۰۲.....	یادکرد همیشگی از آفرینش انسان و رابطه فرشتگان و شیطان با او
۶۰۳.....	اشارات و لطایف
۶۰۴.....	برتری انسان بر جن و فرشته
۶۰۵.....	بحث روایی
۶۰۵.....	چگونگی آفرینش انسان‌های خوب و بد

آیه ۲۹

۶۰۷.....	گزیده تفسیر
۶۰۷.....	تفسیر
۶۰۷.....	مفردات
۶۰۸.....	تناسب آیات
۶۰۸.....	تسویه موجودات و انسان
۶۱۰.....	روح همگانی و روح تأییدی
۶۱۱.....	مسجد فرشتگان
۶۱۳.....	اشارات و لطایف
۶۱۳.....	پیشینه نظریه جسمانیة الحدوث و روحانیة البقاء بودن روح
۶۱۴.....	بحث روایی
۶۱۴.....	مخلوق بودن روح منفخ و اضافه تشریفی آن به خدا

آیات ۲۰ و ۲۱

۶۱۶.....	گزیده تفسیر
۶۱۶.....	تفسیر
۶۱۶.....	مفردات
۶۱۷.....	تناسب آیات
۶۱۷.....	سجده فرشتگان برای آدم ﷺ
۶۱۸.....	سجده تکریم و احترام
۶۱۹.....	اطلاق فرشته بر ابلیس از روی تغلیب
۶۲۲.....	بحث روایی
۶۲۲.....	علت سجده نکردن ابلیس

آیات ۳۴ و ۳۵

۶۲۳.....	گزیده تفسیر
۶۲۴.....	تفسیر
۶۲۴.....	مفردات
۶۲۴.....	گفت و گوی بی واسطه ولی توبیخی خدا با ابلیس
۶۲۵.....	توبیخ ابلیس و پرده برداری از چهره باطنی او
۶۲۸.....	برتری طلبی شیطان

آیات ۳۴ و ۳۵

۶۳۱.....	گزیده تفسیر
۶۳۲.....	تفسیر
۶۳۲.....	مفردات
۶۳۲.....	تناسب آیات
۶۳۲.....	رجم شیطان از بارگاه قدس
۶۳۳.....	دور ساختن شیطان از رحمت الهی
۶۳۵.....	تفاوت دو تعبیر «اللَّعْنَةُ» و «الْعَنْتَنَةُ»
۶۳۵.....	معنای قید «الِّيَّ يَوْمُ الدِّينِ»
۶۳۹.....	بحث روایی
۶۳۹.....	معنای رجیم

فهرست ها

۶۴۳.....	فهرست آیات
۶۷۵.....	فهرست روایات
۶۸۳.....	فهرست اشعار
۶۸۰.....	فهرست اعلام
۶۹۰.....	فهرست کتب
۷۰۱.....	فهرست منابع